

Oponentský posudok

k žiadosti o vymenovanie za profesora **doc. JUDr. Ladislava Orosza, CSc.** na základe § 4 ods. 8 vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 6/2005 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor

Na základe rozhodnutia Vedeckej rady Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave sa mi dostalo cti byť oponentom v inauguračnom konaní doc. JUDr. Ladislava Orosza, CSc. o vymenovanie za profesora v študijnom odbore 3.4.3. ústavné právo. V zmysle tohoto poverenia som vypracoval oponentský posudok, ktorý sa zameral na posúdenie toho, či uchádzač spĺňa podmienky pre získanie titulu vysokoškolského profesora ustanovené v § 76 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na to som posúdil a hodnotil

- a) naplnenie podmienok stanovených Kritériami Právnickej fakulty UK na vyhodnotenie splnenia podmienok získania vedecko-pedagogického titulu docent a kritérií na vyhodnotenie splnenia podmienok získania vedecko-pedagogického titulu profesor,
- b) pedagogické pôsobenie uchádzača na vysokej škole,
- c) vedeckú tvorbu uchádzača, vrátane vytvorenia vedeckej školy,
- d) prepojenie vedecko-výskumnej činnosti s praxou a
- e) celkový profil uchádzača v kontexte získania titulu vysokoškolského profesora.

Ad a) Po formálnom preskúmaní podmienok, ktoré vyžadujú Kritériá Právnickej fakulty UK na vyhodnotenie splnenia podmienok získania vedecko-pedagogického titulu docent a kritérií na vyhodnotenie splnenia podmienok získania vedecko-pedagogického titulu profesor môžem konštatovať, že uchádzač ich vo väčšine smerov prekračuje, a to v

- pedagogickej praxi (3 roky od získania titulu docent) o 16 rokov, keďže titul docenta získal v roku 1999 v študijnom odbore štátne právo, ktorý je v kontexte tohto posudku simiálnym k odboru ústavné právo,
- publikačnej činnosti, kde okrem jednej vedeckej monografie v spoluautorstve uverejnil aj tri štúdie charakteru vedeckej monografie v časopisoch a zborníkoch vydaných v domácich vydavateľstvách a tri kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v domácich

vydavateľstvách, 70 pôvodných prác (teda o 25 viac ako je požadovaných) a to v celkovom súhrne 29 autorských hárkov, čo je viac ako 19 požadovaných,

- ohlasoch na publikačnú činnosť o 52 pri zahraničných ohlasoch a o 15 v domácich publikáciách,
- vychovaných doktorandoch o štyroch a o jedného aktuálne školeného,
- riešení grantových úloh o 3 ukončené.

Uchádzač splnil aj podmienku predloženia zoznamu mien piatich významných odborníkov zo zahraničia, z toho troch z iných štátov ako Českej republiky, ktorí posúdia kvalitatívnu stránku jeho publikácií.

Ad b) Pedagogické pôsobenie uchádzača je spojené predovšetkým s „materskou“ Právnickou fakultou UPJŠ v Košiciach, kde v bakalárskom aj magisterskom štúdiu viedol a vedie prednášky a semináre z ústavného (štátneho) práva a štátovedných disciplín (v súčasnosti Základy teórie ústavy). Vyše desať rokov vyučoval aj na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove predmety Teória štátu a práva a Medzinárodné právo. V rámci toho vytvoril buď sám študijné programy pre predmety Základy teórie konštitucionalizmu transformované na Základy teórie ústavy ako povinne voliteľného predmetu a Volebné právo ako voliteľného študijného predmetu alebo v kolektíve Ústavné právo vybraných štátov Európy a USA, Ústavné právo porovnávacie a Ústavné právo Slovenskej republiky. Na všetkých týchto študijných programoch sa odrazil jeho autorský rukopis premietnutý do siedmych vysokoškolských učebníc, resp. skript, spomedzi ktorých možno uviesť jeho nateraz ostatnú učebnicu *Volebné právo*.

Jeho pedagogicko-vedecké pôsobenie sa odrazilo aj v tom, že sa stal členom odborovej komisie doktorandského štúdia na Právnickej fakulte UK v Bratislave v študijnom odbore 3.4.3. Ústavné právo ako aj odbornej komisie doktorandského študijného programu Teoretické právnické vedy Právnickej fakulty Palackého univerzity v Olomouci.

Ad c) Vedecké tvorba uchádzača sa pohybuje v inštitucionálno-organizačnom rámci ústavného práva a jeho ingerencia do ľudsko-právnej sféry je výnimočná, no nie bezvýznamná. Príkladom môže byť vedecký článok uverejnený v referenčnom časopise Právny obzor (č. 5/2004), ktorý sa týkal právnických osôb ako subjektov základných práv a slobôd.

Odborná profilácia v inštitucionálno-organizačnom rámci ústavného práva je ukotvená predovšetkým do troch oblastí, a to

- všeobecnej štátovedy,
- volebného práva a

- ústavného súdництва.

V prvej oblasti je dominantnou, nielen z pohľadu najväčšieho počtu ohlasov, učebnica monografického charakteru *Základy teórie konštitucionalizmu*, ktorá bola opätovne vydaná a ďalšiemu vydaniu zrejme zabránila len zmena profilácie vydavateľstva. Ide o prvú a zatiaľ jedinú všeobecnú učebnicu štátovedy na Slovensku, ktorá sa nevenuje primárne štátnemu, resp. ústavnému právu alebo teórii štátu a práva. Za pozornosť však stoja aj viaceré odborné články vydané aj v zahraničí, ktoré vynikajú svojou aktuálnosťou. Príkladom môže byť štúdia neprávom skromne nazvaná *Poznámky k novele Ústavy Slovenskej republiky* uverejnená v najvýznamnejšom českom právnickom periodiku *Právník* č. 10/2001 či komparatívna štúdia *Ústavy štátov strednej a východnej Európy (pokus o všeobecnú charakteristiku* v tom istom časopise č. 11/2009. Z domácich periodík možno ako príklad uviesť štúdiu *K problémom kompatibility ústavného systému Slovenskej republiky* (*Justičná revue*, 3/2015).

V oblasti volebného práva vyniká ojedinelá česko-slovenská monografia *Volebné právo a súdny prieskum volieb v Českej republike a Slovenskej republike* (Bratislava: C. H. Beck, 2016), v ktorej bol vedúcim autorského kolektívu a zároveň autorom, resp. spoluautorom štyroch kapitol. Pedagogickým počínom v tejto oblasti je vydanie kolektívnej učebnice *Volebné právo* (Košice, 2015), pri ktorej uchádzač ako vedúci autorského kolektívu kumuloval svoje doterajšie vedecko-výskumné aktivity. Opäť aj tu sú dôležité tiež odborné príspevky uchádzača vo vedeckých a odborných časopisoch a zborníkoch z medzinárodných konferencií. Ako príklad možno uviesť *Ewolucja ustawodawstwa wyborczego w Republice Slowackiej po roku 1990 roku* (Lodž, 2006), *Nová ústavná koncepcia poslaneckého mandátu a politická prax* (*Právny obzor*, č. 5/1991), *Rekodifikácia volebného zákonodarstva a súdny prieskum volieb* (*Justičná revue*, č. 10/2011).

V tretej oblasti svojho vedeckého záujmu sa venoval ústavnému súdnictvu, ktoré prepojil s územnou samosprávou vo svojej jedinej (formálne uvádzanej) monografii *Obce a samosprávne kraje v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky* (Košice: Mayor Group, 2004), z ktorej som čerpal aj ja osobne tam získané poznatky pre svoju odbornú tvorbu. Opäť aj v tejto oblasti vedeckú monografiu doprevádza bohatá odborná spisba, vrátane ústavno-právnej komparácie. Aj tu len ako príklad možno uviesť prepojenie medzi druhou a treťou oblasťou v podobe dvojdielného príspevku v časopise *Justičná revue* (č. 10, 11/2011) *Rekodifikácia volebného zákonodarstva a súdny prieskum volieb* (1. a 2.).

Uchádzač svojimi zásadnými vedeckými prácami, ktoré prezentoval nielen na domácich vedeckých konferenciách, ale aj zahraničných, najmä v krajinách V4, osobitne v Poľskej republike vytvoril na katedre ústavného práva UP JS v Košiciach vlastnú vedeckú školu, ktorá v úzkom

prepojení s Ústavným súdom Slovenskej republiky poskytuje v podobe strednej generácie vedecko-pedagogických pracovníkov základ pre jej ďalšie smerovanie do budúcnosti. Spomedzi všetkých možno menovite uviesť úspešného doktoranda JUDr. Tomáša Majerčáka, PhD. LL.M.

Uchádzač je nielen autorom vedeckých publikácií, školiteľom doktorandov, úspešným participantom vedeckých grantov, ale aj organizátorom vedeckého života. Príkladom z ostatného obdobia môže byť medzinárodná konferencia *Organizácia súdnej moci v Poľskej republike, Českej republike a Slovenskej republike (ústavné východiská a ich presadzovanie v ústavno-politickej praxi)*, ktorá sa uskutočnila v dňoch 17. a 18. mája 2018 v Košiciach a má ambíciu založiť tradíciu spoločných česko-poľsko-slovenských vedeckých konferenciách a seminárov za účasti čo najväčšieho počtu katedier ústavného práva a príbuzných študijných predmetov vnútroštátnych právnických fakúlt.

Ad d) Osobitne treba vyzdvihnúť prepojenie jeho vedeckého a pedagogického pôsobenia s praxou, kde je výrazným príkladom priameho premietnutia výsledkov vedeckého výskumu do aplikačnej praxe. A naopak podnety a problémy vyplývajúce z jeho pôsobenia v slovenskom parlamente a na slovenskom ústavnom súde sa stávajú predmetom jeho vedeckej aktivity.

Uchádzač pôsobil v rokoch 1998 až 2002 ako predseda ústavnoprávneho výboru a z čias jeho pôsobenia zostali zachované najmä vedecké práce publikované v odborných časopisoch a ako príklad možno uviesť jeho *Poznámky k novej právnej úprave konfliktu záujmov (Justičná revue, 11/2004)* či jeho pozoruhodnú vedeckú reflexiu na toto obdobie v podobe článku *Ústavodarná činnosť Národnej rady Slovenskej republiky v 3. volebnom období (prehľad – analýza – dôsledky) (Justičná revue, 10/2006)*.

Z obdobia jeho „sudcovského“ pôsobenia na Ústavnom súde Slovenskej republiky, ktoré trvá do súčasnosti je vhodným príkladom „prípravy“ na ňu príspevok *O preventívnej kontrole ústavnosti (Právny obzor, 6/2006)* či z pohľadu scientometrie významnejší príspevok napísaný v spoluautorstve s J. Mazákom *Quashing the decisions on amnesty in the constitutional system of the Slovak Republic: Opening or closing Pandora's box? (The lawyer quarterly : international journal for legal research. - Roč. 8, č. 1 (2018)*,

Ad e) Uchádzača poznám osobne tri dekády rokov ako výraznú vedeckú osobnosť, ktorej vystúpenia najmä na vedeckých konferenciách boli vždy prínosné pre ich celkový úspešný výsledok. Z osobnej spolupráce môžem vyzdvihnúť jeho korektnosť, zodpovednosť a inšpiratívnosť. Tieto tri základné charakteristiky sú mi vodítkom pre záverečné pozitívne hodnotenie uchádzača o získanie vedecko-pedagogického titulu profesor.

Záver

Uchádzač v inauguračnom konaní pán doc. JUDr. Ladislav Orosz, CSc. spĺňa a vo veľkej väčšine kritérií aj prekračuje požiadavky stanovené pre jeho vymenovanie za vysokoškolského profesora v študijnom odbore 3.4.3. ústavné právo. Je uznávanou osobnosťou vo vedeckej praxi, pedagogickom procese, legislatíve a napokon aj ústavnom súdnictve a preto odporúčam, aby bol vymenovaný za profesora v študijnom odbore 3.4.3. ústavné právo.

V Bratislave, 29. 05. 2018

Prof. JUDr. Ján Svák, DrSc.